JOURNEY TO
SINGHA DURBAR

CONTEMPORARIES ISSUES

Volume-2

an open source
e-journal

May, 2021

लोक सेवा तयारी

विषय सूची

- नेपालको संविधान
- विश्व खुशी सुचाङ्क बारे अन्य तथ्यगत जानकारी
- मेलम्चि खानेपानी आयोजना सम्पन्न
- २०७७ चैत्र महिनाको समसामयिक घटनाहरू
- कस्लाइ के भनेर चिनिन्छ ?
- हिन्दु धर्मका कुराहरू
- सर्वप्रथम कुन शब्दका प्रयोगकर्ता को?
- नेपाल द्वारा नयाँ नक्सा सार्वजनिक
- टिपन टापन
- मेलम्ची खानेपानी आयोजना सम्पन्न
- Idioms and Phrases meaning in Nepali
- २०७८ वैशाख महिनाका समसामयिक घटनाहरू

लोक सेवा तयारी

1 नेपालको संविधान

नेपाली जनताले आफ्नो संविधान आफैँ बनाउने दशकौं लामो चाहनालाई मुर्तरुप दिँदै दोस्रो संविधानसभाद्वारा निर्माण गरिएको नेपालको संविधान २०७२ असोज ३ गते आइतबार जारी भयो । यस संविधानले बहुलबादमा आधारित बहुदलीय प्रतिस्पर्धात्मक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संसदीय शासन व्यवस्था अंगिकार गरेको छ ।

नेपालको संविधानका विशेषताहरू

आम रुपमा ब्यापक जन सहभागिता बाट प्रत्यक्ष र समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराइ जनता द्वारा जारी गरिएको नेपालकै पहिलो संविधानको रूपमा नेपालको संविधान २०७२ को प्रमुख विशेषता हो। यस्का अलावा निम्न विशेषताहरूले नेपालको संविधान भरिपुर्ण रहेको पाइन्छ।

१. दोस्रो संविधानसभाले बनाएको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान राष्ट्रपतिबाट २०७२ साल असोज ३ गते जारी भएको ।

२. नेपालको इतिहासमा पहिलोपल्ट संविधानसभाले निर्माण गरी जारी गरेको संविधान ।

३. नेपालको सार्वभौमसत्ता एवम् राजकीयसत्ता नेपाली जनतामा निहित ।

४. यस संविधानमा विभिन्न ३१ वटा मौलिक हकहरूको व्यवस्था गरिएको ।

५. प्रत्येक नागरिकका लागि ४ वटा कर्तव्यहरू तोकिएको ।

६. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने र नेपालमा सातवटा प्रदेश रहने व्यवस्था गरिएको ।

७. नेपालको राज्यशक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले संविधान तथा कानूनबमोजिम गर्ने व्यवस्था ।

८. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राज्यशक्तिको बाँडफाँड गरिएको ।

९. राष्ट्राध्यक्षको रूपमा राष्ट्रपति रहने व्यवस्था ।

१० नेपालको कार्यकारिणीको अधिकार यो संविधान र कानूनबमोजिम मन्त्रिपरिषद्मा निहित रहने व्यवस्था ।

११. राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको निर्वाचन फरकफरक लिङ्ग वा समुदायको प्रतिनिधित्व हुने गरी गर्नुपर्ने व्यवस्था ।

१ नेपालको संविधान

१२. २७५ सदस्यीय प्रतिनिधिसभा र ५९ सदस्यीय राष्ट्रियसभा नामका दुई सदनसहितको एक संघीय व्यवस्थापिकाको व्यवस्था ।
१३. संघीय सदनमा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रत्येक राजनीतिक दलबाट निर्वाचित कुल सदस्य संख्याको कम्तीमा एकतिहाइ सदस्य महिला हुनुपर्ने प्रावधान ।
१४. प्रतिनिधिसभाको सभामुख र उपसभामुखमध्ये एकजना महिला हुनेगरी निर्वाचन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको ।
१५. राष्ट्रियसभाको अध्यक्ष र उपाध्यक्षमध्ये एकजना महिला हुनेगरी निर्वाचन गर्नुपर्ने व्यवस्था ।
१६. प्रधानमन्त्री नियुक्त भएको पहिलो दुईवर्षसम्म र एकपटक राखेको अविश्वासको प्रस्ताव असफल भएको एकवर्षभित्र अविश्वासको प्रस्ताव पेश गर्न नपाउने व्यवस्था ।
१७. नेपालको सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधीनता र जनतामा निहित सार्वभौमसत्ताको प्रतिकूल हुनेगरी यो संविधान संशोधन गर्न नसकिने ।
१८. प्रदेशको कार्यकारिणी अधिकार यो संविधान र प्रदेश कानूनबमोजिम प्रदेश मन्त्रिपरिषद्मा निहित हुने ।
१९. प्रत्येक प्रदेशमा नेपाल सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा राष्ट्रपतिद्वारा नियुक्त प्रदेश प्रमुख रहने व्यवस्था ।
२०. प्रदेशको मन्त्रिपरिषद् मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन हुने ।
२१. प्रदेशको व्यवस्थापिका एकसदनात्मक हुने र यसको नाम प्रदेशसभा रहने ।
२२. प्रदेश सभाका साठी प्रतिशत सदस्यहरू पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीबमोजिम र चालीस प्रतिशत सदस्यहरू समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबमोजिम निर्वाचित हुने व्यवस्था ।
२३. स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार यो संविधान र संघीय कानूनको अधीनमा रही गाउँपालिका वा नगरपालिकामा निहित हुने ।
२४. जिल्लाभित्रका गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूबीच समन्वय गर्न जिल्लासभाको व्यवस्था ।

2

समसामयिक घटनाहरू

विश्व खुशी सुचाङ्क बारे अन्य तथ्यगत जानकारी

प्रत्येक वर्ष संयुक्त राष्ट्र संघको दिगो विकास समाधान नेटवर्क द्वारा सार्वजनिक गरिने विश्व खुशी सुचाङ्कमा नेपाल ८७ औ स्थानमा रहेको छ। World Happiness Report 2021 मा नेपालले ५.२६९ अंक प्राप्त गर्दै नेपाल दक्षिण एशियालि मुलुकहरू मा सवैभन्दा खुशि राष्ट्रको रूपमा उभिएको छ।

- प्रत्येक वर्ष संयुक्त राष्ट्र संघ अन्तर्गतको दिगो विकास समाधान नेटवर्कले World Happiness Report प्रकाशन गर्ने गर्दछ।
- वर्ष २०२१ को रिपोर्टमा कोभिड १९ ले मानिसको खुशीमा पारेको प्रभावको समेत विश्लेषण गरि सुचाङ्क तयार पारिएको छ।
- वर्ष २०२१ को रिपोर्टमा नेपाल ५.२६९ अंक प्राप्त गर्दै दक्षिण एशियामा शिर्ष स्थानमा छ। नेपाल सन २०२० मा ९२ औ र सन २०१९ मा १०० औ स्थानमा रहेको थियो।
- यो वर्षको मुल्यांकनमा कुल १४९ वटा मुलुकहरूलाइ सहभागि गराइएको थियो।
- यस वर्षको रिपोर्ट अनुसार शिर्ष पाँच स्थानमा रहने मुलुकहरू क्रमशः फिनल्याण्ड, डेनमार्क,स्वीजरल्याण्ड,अ◌ाइसल्याण्ड र नेदरल्याण्ड
- शिर्ष दश खुशि मुलुक मध्धे शिर्ष ९ वटा मुलुक पश्चिम युरोपमा रहेका छन भने दशौ मुलुक न्युजिल्याण्ड हो।
- साथै अन्तिम स्थानमा रहेका पाँच मुलुक क्रमशः अफगानस्थान, जिम्वावे, रूवाण्डा,वोत्सवाना, लेसोथो रहेका छन
- सवैभन्दा खुशिः फिनल्याण्ड तथा सवैभन्दा नैरास्य मुलुकः अफगानस्थान रहेको देखिएको छ।

3 कस्लाइ के भनेर चिनिन्छ?

- स्कुलका पिता — पद्म शमशेर
- सन्की राजा — श्री ५ सुरेन्द्र
- जिउँदो सिंह — अमरसिंह थापा
- कला बहादुर — माथवरसिंह थापा
- अभागी राजा — जयप्रकाश मल्ल
- सिमसिमे राजा — शिवसिंह मल्ल
- जनताका कम्युनिष्ट — पुष्पलाल
- बौलाहा युवराज — श्री ५ सुरेन्द्र
- बौलाहा राजा — लक्ष्मीनरसिंह मल्ल
- नेपालका शुकरात — नयराज पन्त
- दोस्रो गौतम बुद्ध — जयपृथ्वी बहादुर सिंह
- बूढा महाराज — भीम शमशेर
- नेपालको शाहजहाँ — खड्ग शमशेर
- धनकुटे राजा — देव शमशेर
- शेरे धनुषा — हेमबहादुर मल्ल
- नेपाल मण्डलेश्वर — यक्ष मल्ल
- धोकेवाज नेता — डा. तुलसी गिरी
- कोत पर्वकी आमा — राज्यलक्ष्मी
- जनक — शिरध्वज
- अवसरवादी नेता — विश्ववन्धु थापा
- नाति जर्नेल — पशुपति शमशेर राणा
- युगले मागेको नेता — जङ्गबहादुर राणा
- अयोग्य राजा — श्री ५ राजेन्द्र
- न्याय गर्ने राजा — राम शाह
- राजाका पञ्च — कीर्तिनिधि विष्ट
- नेपालेश्वर — श्रीनिवास मल्ल
- कलहा भिमानी — अंशुवर्मा
- नेपालको लियोनार्दो दा भिन्ची — अरनिको
- शिक्षाको दधीचि —शंकरदेव पन्त
- फिस्टे महाराज — चन्द्र शमशेर
- रुन्चे महाराज — पद्म शमशेर
- नानी युवराज — सुरेन्द्र
- शान्तिश्री — प्रचण्डदेव
- जिउँदो सहिद — टंकप्रसाद आचार्य
- पञ्चको शाह — शरदचन्द्र शाह
- राजनीतिज्ञ राजा — महेन्द्र
- संकटको पञ्च — सूर्यबहादुर थापा
- माहिला मिनिष्टर —बमबहादुर राणा
- हरितारा — भृकुटी
- राजाका कम्युनिष्ट — केशरजंग रायमाझी
- धुर्त प्रधानमन्त्री — चन्द्र शमशेर
- धुर्त राजनीतिज्ञ — कृष्णप्रसाद भट्टराई
- खलङ्गाको नायक — बलभद्र कुँवार
- खरदार बा — कृष्णप्रसाद कोइराला
- सान्दाजु — वि.पि कोइराला
- लौह पुरुष — गणेशमान सिंह
- सर्वोच्च नेता — गणेशमान सिंह
- एक पार्टीका एक नेता — डा. डिल्लीरमण रेग्मी
- राष्ट्रनिर्माता — पृथ्वीनारायण शाह
- राष्ट्रपिता — त्रिभुवन
- पञ्चायतको मलामी — मरिचमान सिंह
- स्वामी महाराज — रणबहादुर शाह
- स्वामी अभयानन्द — रणवीरसिंह थापा
- राजनीतिको चाणक्य — सूर्यप्रसाद उपाध्याय
- विमान पण्डित — अच्यूतानन्द

4 हिन्दु धर्मका कुराहरू

हिन्दू धर्मका अठार पुराणहरू

- स्कन्द पुराण
- श्रीमद्भागवत पुराण
- मार्कयडेय पुराण
- शिव पुराण
- विष्णु पुराण
- ब्रह्म वैवर्त पुराण
- नारद पुराण
- पद्म पुराण
- बराह पुराण
- मत्स्य पुराण
- गरुड पुराण
- कुर्म पुराण
- वामन पुराण
- लिङ्ग पुराण
- अग्नि पुराण
- ब्रह्म पुराण
- भविष्य पुराण
- ब्रह्माण्ड पुराण

हिन्दू परम्पराका पौराणिक पात्रका मातापिता

- शनि : सूर्य र छायाँ
- हनुमान : वायु/केशर र अञ्जना
- परीक्षित : अभिमन्यु र उत्तरा
- पार्वती : हिमालय र मेनुका
- कर्ण : सूर्य र कुन्ती
- ध्रुव : उत्तानपाद र सुनीति
- बृहस्पति : अंगिरा र सुनीपा/श्रद्धा
- शुक्राचार्य : भृग र दिव्या
- जमदग्नि : ऋत्विक र सत्यवती
- मेघनाद/इन्द्रजित : रावण र मन्दोदरी
- मैनाक : हिमालय पर्वत र मेनका
- कश्यप : मरीचि र कला
- वेदव्यास : परासर र मत्स्यगन्धा
- अभिमन्यु : अर्जुन र सुभद्रा
- परशुराम : जमदग्नि र रेणुका
- अंगद : बालि र तारा
- श्रीकृष्ण : वसुदेव र देवकी
- दत्तात्रेय : अत्रि र अनुसुया
- महात्मा विदुर : वेदव्यास र बनिता
- अश्वत्थामा : द्रोणाचार्य र कृपी
- भीष्म पितामह : सन्तनु र गंगा
- पाण्डु : विचित्रवीर्य र अम्बालिका
- विचित्रवीर्य : सन्तनु र सत्यवती
- सिद्धार्थ गौतम : शुद्धोधन र मायादेवी
- दशरथ : अज र इन्दुमती
- धृतराष्ट्र : विचित्रवीर्य र अम्बिका
- शुकदेव : व्यास र पिंगला
- पर्वरिक : घटोत्चक र कामकटंकटा

कुन युग कुन मितिदेखि शुरु भयो ?

सत्ययुग – वैशाख शुक्ल तृतीया
कलियुग – पौष अमावश्या
त्रेतायुग – कार्तिक शुक्ल नवमी
द्वापर युग – भाद्र कृष्ण त्रयोदशी

5 सर्वप्रथम कुन शब्दको प्रयोगकर्ता को?

- दिगो विकासः वार्वरा बार्ड
- जैविक विविधताः इ.अ◌ो. विल्सन
- पयार्वरणः अर्नेष्ट ह्यांकेल
- जैविक प्रणालीः कार्ल एरेली
- पारिस्थितिक प्रणालीः ए.जि. टान्सलि
- जनसांख्यिकीः अकिले गुइलार्ड
- पर्या पर्यटनः हेक्टर सेवालेस लास्कुरेन
- बायोस्पेयरः एडवार्ड सुस
- हरित गृह अवधारणाः वेरिन जीन फेरियर
- हरित गृह प्रभाव रहेको तथ्य पत्ता लगाउनेः अ◌ार्थिनस
- अम्ल वर्षाः रबर्ट एङ्स स्मिथ
- ओजन तह पत्ता लगाउनेः जे सि फर्म्यान / चार्ल्स फेब्री
- अ◌ोजन तह पातलिएको पत्ता लगाउनेः शेरउड रोल्याण्ड
- Climate Emergency शब्द प्रयोगकर्ताः कार्ला डिनर

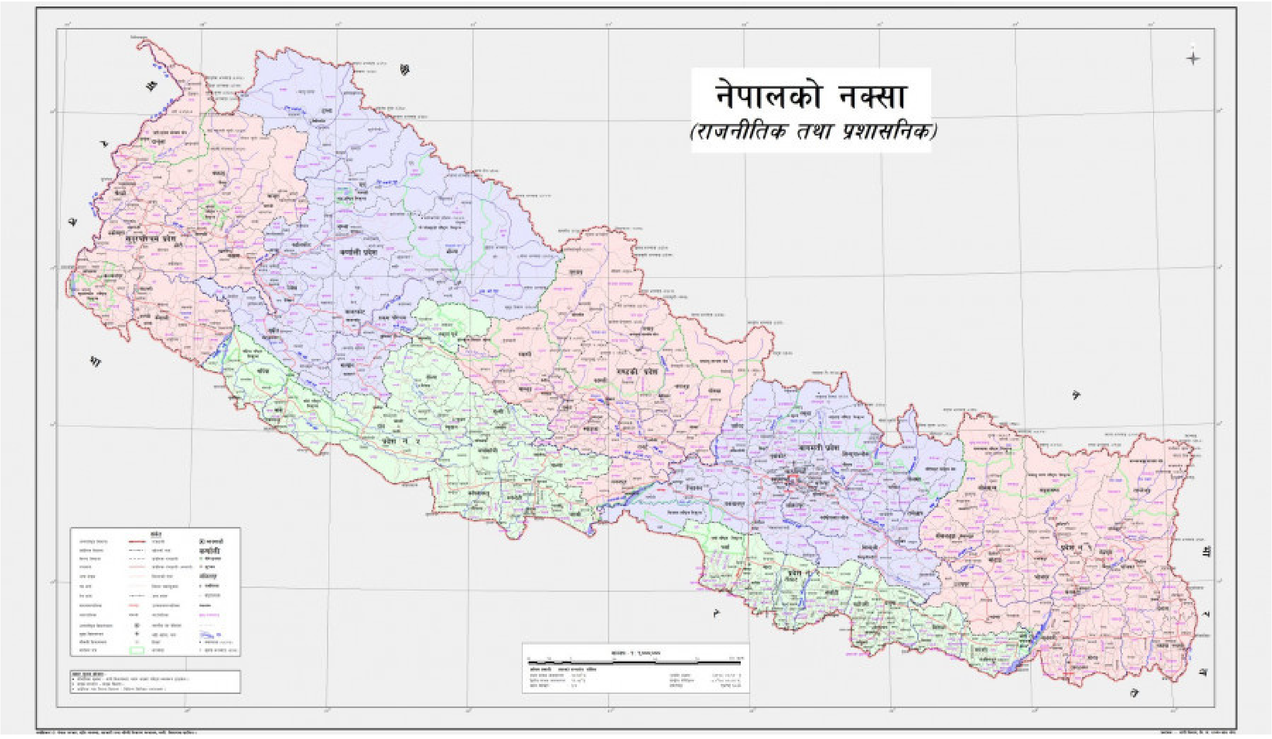

6

नेपालद्वारा नयाँ नक्सा सार्वजनिक

नेपालको नयाँ नक्सा विं.सं २०७७ ज्येष्ठ ०९ गते राजपत्रमा प्रकाशित गरिएको छ। मुलतः यस नक्सामा भारतसँग विवादित कालापानी, लिम्पियाधुरा र लिपुलेक लगायतका क्षेत्र समेटिएको छ। भारतले नेपालको कालापानी, लिम्पियाधुरा लगायतका ठाँउ समेटि नयाँ नक्सा प्रकाशन गरेसँगै नेपालले पनि नेपालको नयाँ नक्सा सार्वजनिक गरेको हो। यसक्रममा घटेका विभिन्न घटनाक्रमहरूलाइ हामिले समयक्रमानुसार टिपोट गरेका छौ।

- सन २०१५ मे १५ – लिपुलेक सम्झौता (भारत र चीन विच लिपुलेक भञ्जयाङ्ग लाइ व्यापारीक नाकाको रूपमा विकास गर्ने द्विदेशिय सम्झौता मा हस्ताक्षर भएको)
- यस सम्झौतालाइ लिएर नेपालले दुवै देशलाइ गम्भिर असहमति जनाइ यो नेपालको भुमि माथि बाह्य हस्तक्षेपको रूपमा नेपालले बुझेको विशेष कुटनितिक नोट पठाएको थियो।
- सन १९१९ नोभेम्बर ०२ – भारतको सर्भे विभाग द्वारा भारतको नयाँ राजनैतिक नक्सा सार्वजनिक गरिएको
- यस नक्सामा जम्मु कस्मिर र लद्दाख लाइ छुट्टा छुट्टै भारत प्रशाशित प्रान्तको रूपमा विभाजन गरिएको थियो भने नेपालको लिम्पियाधुरा, लिपुलेख र कालापानी क्षेत्रलाइ समेत समेटिएको थियो।
- २०१९ अगस्ट ०५ – भारतिय संविधानको धारा ३७० र धारा ३५(A) लाइ निस्प्रभावि बनाउने विशेष प्रस्ताव पेश गरि पास गरिएको थियो।
- २०२० मे ०८ – भारतद्वारा मानसरोवर जाने सडक मार्गको उद्घाटन
- भारतको पिथौरागढ जिल्लाको घाँटिबगर बाट लिपुलेख भञ्जयाङ्ग हुदै तिब्बतको मानसरोवर पुग्ने ८० किलोमिटर दुरिको सडक उद्घाटन गरिएको।
- भारतिय रक्षा मन्त्रि राजनाथ सिंह द्वारा यो सडकको उद्घाटन गरेका थिए।
- लिपुलेख भञ्याङ्ग समुद्र सतहबाट १७,०६० फिटको उचाइमा रहेको छ।
- २०७७ ज्येष्ठ ०५ – नयाँ राजनैतिक नक्सा मन्त्रिपरिषद बाट स्विकृत भएको
- २०७७ ज्येष्ठ ०७ – नेपालको नयाँ नक्सा सार्वजनिक
- भुमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रि पद्मा अर्याल द्वारा नेपालको नयाँ नक्सा सार्वजनिक भएको हो।
- नेपालले यस भन्दा अघि वि.सं २०३२ सालमा जारि भएको नक्सा प्रयोग गरिरहेको थियो।
- २०७७ ज्येष्ठ ०९ – नयाँ नक्सा राजपत्रमा प्रकाशित
- यो संशोधन विधेयक नेपालको संविधानको भाग १, धारा ९ को उपधारा (२) अनुसारको अनुसुचि ३ मा रहेको नेपालको निशाना छाप सँग सम्बन्धित रहेको छ।
- २०७७ ज्येष्ठ १९ – सरकारद्वारा नेपालको निशाना छाप संशोधन विधेयक प्रतिनिधि सभामा पेश गरेको ।
- २०७७ ज्येष्ठ ३१ – संविधान संशोधन विधेयक प्रतिनिधि सभाबाट पारित
- यस प्रस्तावको पक्षमा २५८ मत परेको थियो भने विपक्षमा कुनै मत परेको थिएन।
- मतदानका वखत १२ सांसद अनुपस्थित थिए भने ४ जना सांसद हरू निलम्बित थिए।
- नेपालको प्रतिनिधि सभामा कुल २७५ सांसदहरू रहने व्यवस्था रहेको छ।
- २०७७ असार ०४ – राष्ट्रिय सभा बाट संविधान संशोधन विधेयक पारित
- राष्ट्रिय सभामा संविधान संशोधन विधेयकको पक्षमा ५७ मत प्राप्त भएको थियो।
- २०७७ असार ०४ – सोहि दिन प्रमाणित गरि राष्ट्रपतिकोमा पठाइयो
- २०७७ असार ०४ – राष्ट्रपति द्वारा संविधान संशोधन विधेयक प्रमाणिकरण सम्मन्न। नेपालको संविधानको दोश्रो संशोधन सम्पन्न ।
- यस अघि नेपालको संविधान मिति २०७२ फागुन १६ गते प्रथम संशोधन गरिएको थियो।
- २०७७ असार ०४ – नेपालको निशाना छापमा नेपालको नयाँ नक्सा समावेश गरि संशोधन गरिएको। साथै सोहि दिन नयाँ निशाना छाप नेपालको राजपत्रमा प्रशाशित भएको छ।

7 टिपन टापन

नेपाली पोर्टको शुभारम्भ कहिले भएको हो ?
– विस २०७६ माघ १३
– अध्यागमन सुरक्षा प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्नका लागि तयार पारिएको सफ्टवेयरलाई नेपाली पोर्ट भनी चिनिने ।
– त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय वमिानस्थल सहित १३ अध्यागमन कार्यालयहरूमा यो सफ्टवेयर जडान गरिएको ।

अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस कहिले मनाइन्छ ?
– जुन २१
– सन् २०१५ बाट संयुक्त राष्ट्रसङ्घले जुन २१ मा अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस मनाउन सुरु गरेको ।
– नेपालमा माघ १ गतेलाई राष्ट्रिय योग दिवसका रूपमा मनाउन थालिएको ।

समाजसेवी तथा शिक्षाविद् अङ्गुरबाबा जोशीको निधन कहिले भएको हो ?
– विसं २०७७ असार ६

सिरियाको पक्षमा रुस र चीनले कहिले भिटो प्रयोग गर्यो?
- सन्२०१७ मार्च १

पुतली घर' नामक कृतिका लेखक घनश्याम खड्का हुन् भने 'सयौं पुतली' नामक कृतिका लेखक को हुन् ?
– उपा सुवेदी

अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा दिबस कहिले मनाइन्छ ?
– फेब्रुअरी २१
– सन् २०२० मा यो दिवस 'ल्याङ्वेज विथआउट बोर्डर' नाराका साथ मनाइएको ।
– यो दिवस सन् २००० देखि पनाउन थालिएको ।

हाल नेपाल राष्ट्र बैङ्कको गभर्नर को हुनुहुन्छ ?
– महाप्रसाद अधिकारी
– मन्त्रिपरिषदको २०७६ चैत २४ को बैठकले अधिकारीलाई पाँच वर्षका लागि १७ औं गपर्नरका रूपमा नियुक्त गरेको ।

8 मेलम्चि खानेपानी आयोजना सम्पन्न

प्रधानमन्त्रि केपि शर्मा अ◌ोलिले मेलम्ची खानेपानी आयोजना बाट काठमाडौमा पानी झार्ने कार्यको शुभारम्भ गर्नुभएको छ। २०७७ साल फागुन २२ गते सुन्दरिजलमा मेलम्चीको पानि काठमाडौमा स्वागत गर्दै प्रधानमन्त्रि अ◌ोलिले फागुन २७ गते महाशिभरात्रिमा तिर्थालुहरूले मेलम्चिको पानिले नुहाउने घोषणा गर्नु भएको थियो।

- अ◌ायोजना सुरू: वि.स. २०४७ सालमा
- सुन्दरिजलमा पानि झरेको: वि.स. २०७७ फागुन १२ प्रधानमन्त्रि के पि शर्मा अ◌ोलि द्वारा स्वागत
- काठमाडौमा पानि वितरण सुरू: २०७७ चैत्र १५
  - खानेपानी वितरणको उद्घाटनः राष्ट्रपति विद्या देवि भण्डारी बाट भृकुटिमण्डपमा धारा खोलेर उद्घाटन।
- अ◌ायोजना सञ्चालक निकाय: मेलम्चि खानेपानी लिमिटेड र मेलम्चि खानेपानी विकास समिति
- वि.स. २०४७ साल – प्रधानमन्त्रि कृष्ण प्रसाद भट्टराइ द्वारा मेलम्चि खोलाको पानि काठमाडौ झारि काठमाडौको तिर्खा मेट्ने अवधारणा प्रस्तुत।
- वि.स. २०५२ – मेलम्चि खानेपानि लिमिटेड को स्थापना।
- वैदेशिक सहायता: एशियालि विकास बैंक द्वारा ऋण प्रदान
- वि.स. २०५५ – अ◌ायोजनाको सुरूवात
- २०५८/०५९ – भौतिक निर्माण कार्यको शुभारम्भ
- क्षमता: दैनिक १७ करोड लिटर पानि काठमाडौ अ◌ायात
- सुन्दरीजल स्थित पानि प्रशोधन केन्द्रको क्षमता: ३४० करोड लिटर
- अ◌ायोजना सुरूवात विन्दु: सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको साविक हेलम्बु गाँउविकास समिति
- सुरूङ्ग मार्गको लम्बाइ: २७,५८४ मिटर
- अ◌ायोजना समापनको घोषणा: २०७७ चैत्र १९ गते – राष्ट्रपति विद्या देवि भण्डारी द्वारा भृकुटिमण्डपमा अ◌ायोजित विशेष समारोहमा मेलम्चिको पानि खोलि अ◌ायोजना सम्पन्नको घोषणा गर्नुभएको हो।
- यस सँगै यो अ◌ायोजना राष्ट्रिय गौरवका अ◌ायोजनाहरू मध्धे सर्वप्रथम समापन हुने अ◌ायोजना मेलम्ची खानेपानी अ◌ायोजना भएको छ।

लोक सेवा तयारी

9 Idioms and Phrases meaning in Nepali

Give in
To agree to do something that you don’t want to do/कसैको कुरा मान्नु, अादेश पालना गर्नु, झुक्नु,

Wide off the mark
Irrelevant/Not accurate/Inadequate/ वास्तविकता बाट टाढा

Out of the world
Extraordinary/उत्कृष्ट

Sweep under the carpet
To hide something/केहि कुरा लुकाउनु

By leaps and bound
Very rapidly/ धेरै छिटो छिटो

To toe the line
To follow the lead/To follow boss’s orders/अादेशको पालना गर्नु

Stick to guns
Maintain opinion/ अाफुले उठाएको मुद्दामा अडिग रहनु

Take hat off
Encourage/To admire somebody very much for something he has done/प्रोत्साहन गर्नु

Null and void
Empty/ खालि वा शुन्य

Break the ice
Initiate a talk/ कुनै विषयवस्तुको सुरूवात गर्नु जुन हुन सकिरहेको थिएन

10 २०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

लोक सेवा तयारीले प्रत्येक महिनाका समसामयिक नविनतम गतिविधिहरू संकलन गर्ने गर्दछ। वि.सं २०७८ साल वैशाख महिनाका समसामयिक घटनाहरू यहाँ उपलब्ध छन।

- वैशाख ०१ / April 14 – नयाँ वर्ष प्रारम्भ
    - प्रधानमन्त्रि अ◌ोलिले नयाँ वर्ष २०७८ सालको पावन अवसरमा देशवासिका नाममा सम्बोधन गर्दै सुख, शान्ति र समृद्धिको शुभकामना व्यत्त गर्नुभएको छ।
    - सदाका वर्ष झै सिराहाको लाहान नगरपालिका भोटियामा सहलेशको फूल फुलेको छ।
    - फुलबारीभित्र रहेको हारमको रुखमा हरेक बैशाख १ का दिन एकाबिहानै सुनाखरी आकारको फुल फुल्छ र साँझपख एक वर्षसम्मका लागि ओइलाइहाल्छ ।
    - अमेरिकि राष्ट्रपति जो वाइडेनले अमेरिकि सेना अफगानस्तान बाट फिर्ता गर्ने घोषणा गर्नुभएको छ।
    - नेपालमा कोरोना भाइरसको डबल म्युटेन्ट भेरियन्ट भेटियो।
    - सुदुरपश्चिम प्रदेशमा विसु पर्व मनाइयो। यस पर्व सिस्नु हानाहान गरेर मनाउने गरिन्छ।
- वैशाख ०२ / April 15 – सिरूवा पर्व मनाइयो।
    - राजवंशि जातिको प्रमुख चाडको रूपमा सिरूवा पर्व मनाउने गरेका छन यो चाड लाइ थारू हरूले समेत मनाउने गरेको पाइन्छ।
    - वर्षको शुभारम्भसँगै वैशाख १, २ र ३ गतेसम्म सिरुवा पर्व मनाउने गरिन्छ।
    - पश्चिममा सप्तरीदेखि पूर्वमा पश्चिम बंगलको कुचविहारसम्म मनाइने
    - मेरो कित्ता एप सार्वजनिक
        - काठमाठौ उपत्यकामा नापि विभाग द्वारा प्रयोगकर्ताले घर बाटै अ◌ाफ्नो घरजग्गाको नक्सा हेर्न र प्रिन्ट गर्न मिल्ने गरि मेरो कित्ता एप निर्माण गरेको हो।
        - मेरो कित्ता बाट सेवाग्राहीले घरमै बसी अनलाइन प्रविधिबाट नक्सा प्रिन्ट, फिल्डवर्क उतार, प्लट रजिस्टर प्रिन्ट गर्न सक्नेछन्।
    - भक्तपुरमा विस्केट जात्रा र सिन्दुर जात्रा मनाइएको छ।
        - विस्केट जात्राका अवसरमा निरन्तर ८ औ पटक वुद्धकृष्ण वांग श्रेष्ठले जिब्रो छेडेका छन।
    - गण्डकी प्रदेशमा मुख्यमन्त्रि पृथ्वि सुब्बा गूरूङ्ग विरूद्ध अविस्वास प्रस्ताव दर्ता भएको छ। नयाँ मुख्यमन्त्रिका लागि नेपालि काँग्रेस संसदीय दलका नेता कृष्णचन्द्र नेपालि को नाम प्रस्ताव गरिएको छ।
        - यसै विच मुख्यमन्त्रि गुरूङ्गको प्रस्तावमा प्रदेश प्रमुख द्वारा वैशाख ०२ दिनको ठिक १२ वजे देखि लागुहुने गरि प्रदेश सभाको अधिवेशन अन्त्य गरिएको छ।
    - राष्ट्रिय खाद्य वैंकको कार्यालय स्थापना / वैंक उद्घाटन भएको
        - कार्यालय: नयाँ बानेश्वर, काठमाडौ
        - पुँजी: २ अर्व रूपैया
        - नारा: पोषिलो अ◌ाहारका लागि दिगो कृषि

10 २०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

- वैशाख ०३ / April 16 – कर्णालि प्रदेशका मुख्यमन्त्रि महेन्द्र बहादुर शाहि लाइ प्रदेश सभाको विस्वासको मत प्राप्त।
  - मुख्यमन्त्रि शाहिको पक्षमा २२ मत र विपक्षमा १५ मत प्राप्त। नेकपा एमालेका सांसद प्रकाश ज्वाला, अम्मरबहादुर थापा, नन्दसिंह बुढा र कुर्मराज शाही द्वारा पार्टि ह्विप विपरित फ्लोर क्रस गरेर मुख्यमन्त्रिका पक्षमा मतदान गरेका छन।
  - कर्णाली प्रदेशको प्रदेश सभामा कुल ३९ प्रदेश सभा सदस्य छन।
  - सर्वोच्च अदालतका न्यायाधिसका लागि नहकुल सुवेदी र कुमार चुडालको नाम संसदिय सुनुवाइ समिति बाट स्विकृत।
  - पहिलो खोप सुनिश्चित जिल्लाः डोटी
    - घोषणा मितिः वैशाख ०३, २०७८
    - घोषणा गर्नेः सुदुरपश्चिम प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्री कृष्णराज सुवेदी द्वारा
    - मुल नाराः 'स्थानीय स्वामित्व र सहभगिता, पूर्ण खोप सुनिश्चितता-हाम्रो प्रतिबद्धता'
- वैशाख ०४ / April 17 – किर्तिपुर अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट मैदानमा नेपालको अायोजनामा Tri-National T20 International Cricket Series सुरू।
  - पहिलो खेलमा नेपालले नेदरल्याण्डलाइ ९ विकेटले हरायो।
- वैशाख ०५ / April 18 – विश्व सम्पदा दिवस मनाइयो।
  - नाराः "Complex Pasts: Diverse Futures"
- वैशाख ०६ / April 19 – काठमाडौमा जारी त्री देशीय टि २० क्रिकेटमा नेपाल द्वारा मलेशिया ९ विकेटले पराजित।
  - लगातार दुइ अन्तराष्ट्रिय म्याचमा नेपालको अोपनिङ जोडि द्वारा सतकीय साझेदारी। कुशल भुर्तेल ले लगातार दोश्रो अर्धशतक बनाएका
  - नासाको पृथ्वि वाहेक अन्य ग्रहमा उड्न सक्ने Ingenuity यानले उडान भरेको।
- वैशाख ०७ / April 20 – काठमाडौमा जारी त्री देशीय टि २० क्रिकेटमा नेदरल्याण्ड द्वारा नेपाल तीन विकेटले पराजित
  - कुशल भुर्तेल द्वारा लगातार तेश्रो अर्धशतक(डेब्युकर्ता खेलाडिका तर्फबाट) प्रहार गर्ने विश्व रेकर्ड कायम गरे।
  - सन्दिप लामिछाने नेपालका तर्फ बाट सवैभन्दा धेरै ट्वान्टि ट्वान्टि इन्टरनेशनलमा विकेट लिने खेलाडि वने ।
  - पौडीमा तहल्का मच्चाइरहेकी गौरिका सिंह प्रभावशाली युवाहरूको सूची 'फोर्ब्स थर्टी अन्डर थर्टी एसिया २०२१' मा परेकी छन् ।
  - चर्चित अमेरिकी म्यागजिन फोर्ब्सले मंगलबार सार्वजनिक गरेको सूचीमा गौरिका 'इन्टरटेन्मेन्ट एन्ड स्पोर्ट्स' तर्फ एसियाकै प्रभावशाली ३० युवामा परेकी हुन् ।

10

२०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

- वैशाख ०८ / April 21 – रामनवमी पर्व देश भर हर्षोल्लासका साथ मनाइयो।
  - चितवनको अयोध्यापुरीमा मर्यादा पुरूष रामको जन्म भएको विस्वास रहि आएको हुदाँ उत्त स्थानमा श्री रामचन्द्र भगवानको, सिता माताको तथा लक्ष्मणको मुर्ति स्थापना गरि प्राण प्रतिष्ठा कायम गर्न विशेष पुजा गर्ने प्रयोजन समेतका लागि प्रधानमन्त्रि ओ लि द्वारा व्यत्तिगत खर्चमा राम,सिता र लक्ष्मणको मुर्ति निर्माण गरि विशेष पुजा मार्फत आज प्रधानमन्त्रि निवास बाट राम जन्म भुमि अयोध्यापुरी सम्मको रथ यात्रा प्रारम्भ भएको छ।
  - दोश्रो राष्ट्रिय खरमजुर गणना प्रारम्भ । यस अघि सन २०१५ मा खरमजुर गणना गरिएको थियो। पहिलो गणनामा कुल ६४ खरमजुर पाइएका थिए।
- वैशाख ०९ / April 22 – काठमाडौमा जारी त्रीदेशीय क्रिकेट श्रृङखलामा नेपाल द्वारा मलेसिया ६९ रनले पराजीत गरेको छ।
  - पृथ्वि दिवस मनाइयो।
    - ५१ औं पृथ्वि दिवस भव्यताका साथ मनाइएको छ।
    - सन १९७० अप्रिल २२ देखि हरेक वर्ष अप्रिल २२ मा पृथ्वि दिवस मनाइन्छ।
    - २०२१ को नारा: "Restore Our Earth and it"
    - २०२० को नारा: Climate Action
    - २०१९ को नारा: "Protect Our Species"
- वैशाख १० / April 23 – अन्तराष्ट्रिय पुस्तक तथा प्रतिलिपि अधिकार दिवस मनाइयो।
  - सन् १९९५ मा फ्रान्सको पेरिसमा सम्पन्न भएको संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय शैक्षिक तथा सांस्कृतिक सङ्गठन, युनेस्कोको एक माहासभाले अप्रिल २३ को दिन "अन्तराष्ट्रिय पुस्तक तथा प्रतिलिपि अधिकार दिवस" को रुपमा मनाउने घोषणा गरेको थियो ।
  - सन् २००१ मा पहिलो विश्व पुस्तक राजधानी स्पेनको राजधानी मड्रिडलाई घोषणा गरियो ।
  - सन् २०२१ मा विश्व पुस्तक राजधानीको रूपमा जर्जियाको राजधानी तबिल्सीलाई चयन गरिएको छ।
- वैशाख ११/ April 24 – १५ औं राष्ट्रिय लोकतन्त्र दिवस मनाइदै।
  - पुन: निर्मित धरहराको उद्घाटन भएको छ। प्रधानमन्त्रि ओलि द्वारा पुन: निर्मित धरहराको उद्घाटन गर्नुभएको छ। विस्तृत जानकारी – धरहरा पुन:निर्माण सम्पन्न
  - काठमाडौमा जारि त्रिदेशीय क्रिकेट श्रङखलाको उपाधि नेपालले जितेको छ। नेदरल्याण्डलाइ १४२ रनको किर्तिमानि अन्तरले हराँउदै नेपालले उपाधि जितको हो।
  - नेपालकै पहिलो फ्रेन्चाइज फुटबल प्रतियोगिता नेपाल सुपर लिग आज बाट सुरू भएको छ। उद्घाटन खेलमा काठमाडौ रेजर्सले ललितपुर सिटि एफसि लाइ १ – ० गोल ले पराजित गरेको हो।

10 २०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

- वैशाख १२ / April 25 – ९३ अ◌ौ अ◌ोस्कार अवार्डको घोषणा नोमाल्याण्ड लाइ उत्कुष्ट चलचित्र पुरस्कार।
  - Best Actor→Anthony Hopkins, "The Father"
  - Best Actress→Frances McDormand, "Nomadland"
  - विश्व अ◌ौलो दिवस मनाइयो।
- वैशाख १३ / April 26 – विश्व वौद्धिक सम्पत्ति दिवस मनाइयो।
  - नारा: 'Taking your ideas to the market'
- वैशाख १५ / April 28 – काममा सुरक्षा र स्वास्थ्यको लागि विश्व दिवस मनाइयो।
- वैशाख १६ / April 29 – कोरोना महामारि रोकथामका लागि उपत्यकामा निषेधाज्ञा जारी। दोश्रो लहरको पहिलो निषेधाज्ञा ।
- वैशाख १७ / April 30 – नेपाल र डोमिनिका बिच कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापना
  - डोमिनिका नेपाल सँग कुटनैतिक सम्बन्ध कायम भएको १६९ अ◌ौ मुलुक हुन पुगेको छ।
  - नेपालको तर्फबाट अमृत बहादुर राई र डोमिनिकाको तर्फ बाट लोरिन रूथ बान्निस रोबर्ट ले हस्ताक्षर गरेका हुन् । (दुवै जना आ-आफ्नो देशको तर्फबाट संयुक्त राष्ट्रसंघका स्थायी प्रतिनिधि हुन्)
  - कुटनीतिक सम्बन्ध कायम भएका पछिल्ला पाँच मुलुकहरू क्रमश: डोमिनिका, घाना, सेन्ट लुसिया, इस्वातिनि र इक्वेटेरियल गुएना
- वैशाख १८ / May 01 – अन्तराष्ट्रिय मजदुर दिवस मनाइयो।
  - ILO को घोषणामा प्रत्येक वर्ष MAY 01 मा यो दिवस मनाउदै अ◌ाइएको छ।
  - नारा: Solidarity is key to our common survival and prosperity
  - २०२० को नारा: "maintaining safety and security at the workplace".
- वैशाख १९ / May 02 – लुम्बिनि प्रदेशमा पुन: मुख्यमन्त्रिको रूपमा शंकर पोखरेललाइ सपथ ग्रहण गराइयो। उहाँले यस अघि सोहि पद बाट राजिनामा दिनुभएकोमा बहुमत प्राप्त दलको नेताको रूपमा पुन: पोखरेललाइ नै मुख्यमन्त्रिमा नियुत्त गरिएको छ।
  - प्रधानमन्त्रि के पि शर्मा अ◌ोलिद्वारा विस्वासको मत लिने प्रयोजनका लागि संघीय संसदको विशेष अधिवेशन बोलाइयो।
    - राष्ट्रपति कार्यालयले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै वैशाखा २७ गते विश्वासको मत लिने प्रयोजनका निम्ति विशेष अधिवेशन बोलाइएको जानकारी। यस सँगै पछिल्लो ५ महिना देखि देखिएको राजनैतिक गतिरोध अन्त्यको अपेक्षा।
  - राष्ट्रिय सूचना प्रविधि दिवस मनाइयो।
    - नारा: "समृद्ध नेपालको आधार, सूचना तथा संचार प्रविधिको विस्तार"
  - यस दिवसको अवसरमा 'नगरिक एप' को फुल भर्सन सार्वजनिक गरिएको छ। 'नागरिक एप' को वेटा भर्सन २०७७ माघ २ गते सार्वजनिक गरिएको थियो।

10 २०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

- वैशाख २० / May 03 – सरकारद्वारा गण्डकी र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा नयाँ प्रदेश प्रमुखहरूको नियुक्ति
  - गण्डकि प्रदेश: सीता पौडेल
  - सुदुरपश्चिम प्रदेश: गंगाप्रसाद यादव
    - मन्त्रिपरिषद् बैठकले गण्डकी प्रदेश प्रमुख अमिक शेरचन र सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रमुख शर्मिला त्रिपाठीलाई पदमुक्त गर्दै नयाँ नियुक्तिका लागि राष्ट्रपति समक्ष सिफारिस गरेको थियो।
  - प्रधानमन्त्रि द्वारा राष्ट्रका नाममा सम्बोधन।
    - मजदुरको न्युनतम मासिक तलब १५,००० कायम गर्ने घोषणा।
    - कोरोनाका फ्रन्टलाइनरलाइ ५० प्रतिशत भत्ताको व्यवस्था।
    - काठमाडौमा १००० बेडको नयाँ कोभिड अ◌ाइसोलेसन सेन्टरको सुरूवात गर्ने घोषणा।
  - २८ अ◌ौ विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस मनाइयो।
    - नारा:"Information as a Public Good"
    - विश्व प्रेस स्वत्रन्त्रता सुचकाङ्क मा नेपाल १०६ अ◌ौ स्थानमा रहेको छ।
    - नेपालमा वैशाख २४ गते पत्रकारिता दिवस मनाउने गरिन्छ।
- वैशाख २१ / May 04 – राष्ट्रपति द्वारा संवैधानिक परिषद सम्बन्धि र अन्य विषयका सात वटा अध्यादेश जारी।
  - खेलाडिलाइ कोरोना संक्रमण देखिए पछि भारतमा जारी इन्डियन प्रिमियर लिग – अ◌ाइपिएल स्थगित
- वैशाख २२ / May 05 – राष्ट्रिय सूचना आयोगको १४ औं स्थापना दिवस मनाइयो।
  - यस अवसरमा शुभकामना सन्देश दिदै प्र म अ◌ोलिले उज्यालो र अँध्यारोबीचको भिन्नताले वातावरणमा ल्याउने प्रभाव जस्तै सही सूचना प्रवाह हुँदा र नहुँदा सामाजिक जीवनमा पार्ने प्रभाव त्यस्तै रहने बताउनुभयो । प्रधानमन्त्री ओलीले संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था अनुसार कार्यान्वयनमा आएको सूचनाको हकको सफल कार्यान्वयनबाट लोकतान्त्रिक पद्धतिको सुदृढीकरण तथा सुशासन कायम गरी नागरिकलाई सचेत बनाउन सकिने विश्वास व्यक्त गर्नुभएको छ ।
  - नेकपा (माअ◌ोवादी केन्द्र) द्वारा प्रधानमन्त्रि अ◌ोलिा लाइ दिएको समर्थन अ◌ौपचारिक रूपमा फिर्ता लिएको सूचना संसद सचिवालयमा दर्ता गराएको छ।
  - कोभिड दोश्रो लहरमा उपत्यकामा जारी भएको निषेधाज्ञा एक साताका लागि थप। वैशाख १६ देखि काठमाडौमा नषेिधाज्ञा जारी गरिएको थियो।

10 २०७८ वैशाख महिनाको समसामयिक घटनाहरू

- वैशाख २४ / May 07 – राष्ट्रिय पत्रकारीता दिवस मनाइयो।
    - वैशाख २४ गते बाट गोरखापत्रको प्रकाशन प्रारम्भ भएको संझनामा राष्ट्रिय पत्रकारीता दिवस मनाउन थालिएको हो।
    - सगरमाथा आरोहि कामिरिता शेर्पा द्वारा सगरमाथाको २५ औ पटक सफल आरोहण।
    - सगरमाथाको नयाँ उचाइ ८८४८.८६ मि कायम भएपछि आरोहण गर्ने पहिलो नेपाली बनेका छन।
- वैशाख २५ / May 08 – विश्व रेडक्रस दिवस मनाइयो।
    - नारा: Together we are 'Unstoppable'
    - नोबेल शान्ति पुरस्कारका प्रथम विजेता रहनुभएका रेडक्रसका संस्थापक जीन हेनरी ड्युनाको सन् १८२८ को मे ८ मा जन्म भएको थियो । वहा को स्मझनामा यो दिवस मनाइन्छ ।
    - नेपालमा सन् १९६३ बाट नेपाल रेडक्रसको सुरुवात भएको हो ।
- वैशाख २६ / May 09 – राष्ट्रिय कानुन दिवस मनाइयो।
    - विक्रम सम्वत् २००९ बैशाख २६ मा प्रधान न्यायालय ऐन, २००८ लागू भएको दिनको सम्झनामा 'कानुन दिवस' मनाइन्छ ।
- वैशाख २७ / May 10 – प्रधानमन्त्रि के पि शर्मा ओलि प्रतिनिधि सभाको विश्वासको मत प्राप्त गर्न असफल ।
    - प्रतिनिधि सभामा प्रधानमन्त्रि माथि विश्वास छ भन्ने पक्षमा ९३ र विपक्षमा १२४ मत प्राप्त भए सँगै प्रधानमन्त्रि ओलिको कार्याकाल अन्त्य भएको छ।
    - राष्ट्रपति विध्यादेवि भण्डारी द्वारा नेपालको संविधान ७६(२) बमोजिमको नयाँ सरकार गठनका लागि प्रतिनिधि सभामा रहेका दलहरूलाइ ३ दिनको समयसिमा दिदै दावि पेश गर्न आग्रह।
- वैशाख २८ / May 11 – नेकपा एमाले पोलिटब्युरो सदस्य पशुपति चौलागाँइको निधन । उहाँ बाग्मति प्रदेश सभा सदस्य समेत हुनुहुन्थ्यो।
- वैशाख २९ / May 12 – विश्व नर्स दिवस मनाइयो।
    - नारा: Nurses: A Voice to Lead – A vision for future healthcare
    - गण्डकि प्रदेशको मुख्यमन्त्रिमा पृथ्वि सुब्बा गुरूङ्ग पुन: नियुक्त।
- वैशाख ३० / May 13 – राष्ट्रपति विद्या देवि भण्डारी द्वारा नयाँ सरकार गठनका लागि नेपालको संविधान धारा ७६(२) अनुसारको दाबि पेश गर्न आज राति ९ बजे सम्मको समयसिमा भित्र दावि पेश गर्न दिएको समय सिमा भित्र कसैको दावि नपरेको राष्ट्रपति कार्यालयको जानकारी। आजै नेपाल सरकारको प्रधानमन्त्रिमा नेपालको संविधान धारा ७६(३) अनुसार नेकपा एमालेका संसदीय दलका नेता के पि शर्मा ओलिलाइ प्रधानमन्त्रि नियुक्त गरेको जानकारी
- वैशाख ३१ / May 14 – नेपाल सरकारको ४३ औ प्रधानमन्त्रिका रूपमा के पि शर्मा ओलि द्वारा सपथ ग्रहण सम्पन्न। आजै मन्त्रिपरिषद विस्तार तथा यस अघि कायम मन्त्रि हरूलाइ सोहि मन्त्रालयको जिम्मेवारी प्रदान।

तपाँइका लेखहरू हामिलाइ सम्प्रेषण गर्नुहोस र उचित पारिश्रमिक पाउनुहोस ।

SEND NOW

Thank You

May 22, 2021

लोक सेवा तयारी | आयोग तयारीको सारथी